

Programa, kurios studijuoti susirenka siekiantieji pakeisti visuomenę

Pasaulyje informacijos gausėja sunkiai suvokiamu tempu. Dar 2010-aisiais tuometinis bendrovės „Google“ vadovas Ericas Schmidtas skaičiavo, kad žmonija vos per dvi dienas sukuria tiek pat duomenų, kiek jų buvo sukurta nuo civilizacijos aušros iki 2003-ųjų. Dabar šios apimtys dar įspūdingesnės: teigiama, kad nuo 2014 iki 2017 m. duomenų internete padaugėjo 58 proc., o iki 2025-ųjų informacijos apimtis išaugsianti dar šimteriopai.

Taigi informacija nebėra nei prabanga, nei išrinktųjų privilegija: bet kas, turėdamas prieigą prie interneto, gali sužinoti ir pamatyti beveik viską. O pačios karščiausios naujienos socialiniais tinklais mus dažnai pasiekia greičiau nei jas pateikia žiniasklaidos priemonės. Tad klausimas, kiek žiniasklaida iš tiesų reikšminga šiuolaikiniame pasaulyje, gali pasirodyti gana pagrįstas. Juo labiau, kiek perspektyvu tokiomis aplinkybėmis rinktis žurnalistikos studijas ir įsitraukti į žiniasklaidos veiklą?

„Kokybiškos ir patikimos informacijos poreikis nesumažėjo. Atvirkščiai, esant tokiai duomenų gausai, specialistai, kurie sugeba orientuotis informacijos vandenyne, patikrinti, analizuoti, atrinkti ir pateikti informaciją kitiems tampa itin vertingi. Būkime atviri – juk kai reikia priimti svarbų sprendimą, sužinoti apie vieną ar kitą visuomenės, ekonominę ar politinę reiškinį, ir informacijos ieškome pasitelkdami interneto paieškos sistemas, dažnai vis tiek pirmiausiai žiūrime, ką apie tai yra parašę žurnalistai“, – teigia Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto docentas, žurnalistikos bakalauro studijų programos komiteto pirmininkas Deimantas Jastramskis, su kuriuo susitikome pasikalbėti apie šiuolaikinę žurnalistiką ir jos studijas.

Vilioja galimybė skatinti permainas

Į žurnalistikos bakalauro studijų programą kasmet priimama per keturias dešimtis pirmakursių. Panašiai tiek jų kiekvienais metais ir baigia ketverių metų studijas. Norinčiųjų įgyti žurnalisto išsilavinimą netrūksta: D. Jastramskis teigia, kad ir šiemet žurnalistikos studijas Vilniaus universitete į savo pasirinkimų sąrašus įtraukė keli šimtai abiturientų, nemažai jų šią studijų programą įrašę pirmuoju arba antruoju pasirinkimu.

Kiekvienas stojantysis veikiausiai savaip apibūdintų, kuo jį ar ją traukia žurnalistika bei darbas žiniasklaidoje. Tačiau pašnekovas teigia, kad daugelį šios srities studijas pasirinkusių jaunuolių pirmiausia vilioja profesijos teikiama galimybė prisidėti prie svarbių visuomenės pokyčių.

„Aišku, keisti pasaulį ir skatinti pažangą galima veikiant bet kokioje srityje, tam dažnai nebūtinai nei išsilavinimas, nei užimamos pareigos. Vis dėlto, žurnalisto profesija kaip reta kuri suteikia svertų kelti probleminius klausimus, ieškoti atsakymų, ginti visuomenės interesus ir skatinti permainas. Tai nėra paprasta. Žurnalisto darbas nors ir labai įdomus, yra ir sunkus. Todėl studijuoti žurnalistikos dažnai susirenka dar ir didele motyvacija pasižymintys žmonės“, – teigia Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto docentas.

D. Jastramskis pripažįsta, kad šios srities studijos nėra vienintelis kelias įsitraukti į žurnalisto veiklą ar pradėti dirbti žiniasklaidoje. Kai kurie iškilūs žurnalistai įgiję pačių įvairiausių sričių – ekonomikos, politikos, filologijos ar kitų, – išsilavinimą. Tačiau žurnalistikos studijos yra vienas veiksmingiausių būdų tapti profesionaliu žurnalistu.

Praktikai – ypatingas dėmesys

Viena vertus, Komunikacijos fakulteto studentams ugdyti taikomi pažangūs metodai, dėstomi dalykai, suteikiantys visas šiuolaikiniam žurnalistui reikiamas žinias. Kita vertus, ypatingas dėmesys skiriamas

praktiniams būsimų žurnalistų įgūdžiams ugdyti. Pastarųjų studentai įgyja ne tik Komunikacijos fakultete, jo televizijos ar radijo studijose, bet ir atlikdami praktiką žiniasklaidos organizacijose, fakulteto partnerėse.

Pirmoji praktika studentų laukia baigus dar pirmąjį kursą. Jos metu ugdomi įgūdžiai rengti informaciją raštu. Vėlesnė, antroji praktika skirta audvizualinei raiškai – darbui televizijoje, radijuje ar interneto žiniasklaidos priemonėse. Trečiosios praktikos kryptį studentas pasirenka pats, atsižvelgdamas į savo interesus ir polinkius. Intensyvi praktinė veikla būsimesiems absolventams padeda įgyti įgūdžių ir megzti bei stiprinti ryšius su galimais darbdaviais, tad daugelis žurnalistiką studijuojančių jaunuolių dirbti žiniasklaidos priemonėse pradeda dar studijų metu.

Be abejo, į žiniasklaidą pasuka ne visi žurnalistikos studijas baigę specialistai. Dalis tęsia aukštesnės pakopos studijas kitose srityse, dalis pasuka į kitas veiklos sritis, susijusias su komunikacija – pavyzdžiui, ryšius su visuomene. „Atidžiai stebime darbo rinką ir galiu tvirtai pasakyti, kad mūsų absolventų tarp bedarbių nematyti. Tai suprantama, juk žurnalistikos studijos suteikia platų išsilavinimą bei įgūdžius, kurie būtini daugelyje veiklos sričių“, – pažymi D. Jastramskis.

Vis dėlto, dauguma absolventų lieka ištikimi pašaukimui ir renkasi žurnalisto kelią, kuriame dažnai nestinga iššūkių.

Ruošiasi iššūkiams

„Akademinės bendruomenės atstovai negyvena atsitvėrę nuo pasaulio, o juo labiau – žurnalistikos programos studentai. Tai aktyvios, atviros, smalsios asmenybės, daugelis kurių atidžiai stebi ir analizuoja viešai prieinamą informaciją, vykstančius procesus. Taigi studentai puikiai suvokia, kokiomis sąlygomis veikia žiniasklaidos organizacijos, mato politikos ar verslo atstovų siekius daryti įtaką žiniasklaidai. Pateikiame kaip realybę, kalbamės su studentais nuo pat pirmojo kurso apie viešąją komunikaciją, žurnalistiką ir jos misiją greta rinkodaros, viešųjų ryšių, kitokios komunikacijos veiklos. Kaip ir daug kur, matome negatyvių reiškinių, bet su jais juk nebūtina taikstyti. Siekiame juos keisti, ir tai įmanoma padaryti“, – teigia Komunikacijos fakulteto docentas.

Pasaulyje ir Lietuvoje netylant diskusijoms apie propagandos, netikrų naujienų arba „fake news“ keliamą grėsmę, žiniasklaidos ir politinių bei verslo grupių sąsajas, profesionalūs žurnalistai reikalingi labiau nei bet kada iki šiol. Tad tarp svarbiausių savybių, kuriomis turėtų pasižymėti apie žurnalistikos studijas ir darbą žiniasklaidoje galvojantis žmogus, D. Jastramskis įvardija ne tik smalsumą, polinkį ieškoti atsakymų, bet nuoširdų interesą siekti, kad visuomenėje būtų kuo daugiau tiesos.

„Visa kita išmokstama ir išugdoma. Pavyzdžiui, jei kam nors buvo sakoma, kad niekada negalėsite dirbti radijuje, nes jūsų prasta tartis ar silpnas balsas, žinokite – jis išlavinamas. Pažįstu ne vieną šiuo metu sėkmingai dirbantį radijo žurnalistą, kuriam kitados buvo tvirtinama, jog jis radijuje vietos nerasiąs dėl tariamų balso trūkumų. Ir čia tik vienas pavyzdys. Patobulinti galima beveik viską. Tiek save pačius, tiek ir mūsų aplinką bei visuomenę“, – įsitikinęs pašnekovas.